

[Boligministeren.]

dringsforslag, der ikke på nogen måde har givet mig anledning til betænkeligheder, tværtimod. Det afgørende for mig har været, at der nu er tilvejebragt rimelige og fremfor alt ensartede regler for afviklingen af de omhandlede deklamationer, og derfor er jeg helt enig i de motiver, der fremgår af betænkningen. Jeg kvitterer naturligvis meget gerne for det ærede medlem hr. Hagen Hagensens venlige bemærkninger og takker til gengæld for det ærede medlems sagkyndige medarbejde under udvalgsarbejdet, ligesom jeg naturligvis takker hele udvalget for et sagligt og grundigt arbejde med et resultat, jeg i et og alt kan tiltræde.

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1, ændringsforslag nr. 1, § 2, således ændret, ændringsforslagene nr. 2-5, § 3, således ændret, og §§ 4 og 5 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om dybfrosne levnedsmidler m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 116) findes i tidenden sp. 4158, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 993).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om levnedsmidler m. m.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 117) findes i tidenden sp. 4158, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 993).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Lis Groes: Den række af henvendelser fra erhvervs- og forbrugerside, udvalget har modtaget, viser, hvor levende interessen omkring forhandlingen af dybfrosne levnedsmidler er. Dybfrost er imidlertid stadig under udvikling, og jeg tror derfor, det er godt, at vi på ny får loven til behandling i folketingsåret 1968-69.

Jeg vil gerne takke ministeren for tilsagnet om, at kravene til engroshandelen vil blive begrænset til det nødvendige. Resultatet af denne lov skulle jo gerne være, at vi fik mulighed for billige varer, og en af forudsætningerne herfor er, at man begrænser kravene til, hvad der sundhedsmæssigt må anses for uomgængelig nødvendigt.

Industrirådet har rejst spørgsmålet, om lokaler, der allerede er godkendt, vil kunne bevare denne godkendelse uanset lovens bestemmelser. Dette spørgsmål skulle vel kunne ordnes, da loven åbner mulighed for dispensation, men jeg vil gerne høre ministerens indstilling til dette problem.

Personlig havde jeg gerne set, at vi havde fået en bestemmelse om åben dato-stempling af de dybfrosne varer, men jeg forstår, at vi vil få lejlighed til at drøfte hele dette spørgsmål nærmere i den kommende tid, idet ministeren har givet tilsagn om, at den kommende bekendtgørelse vil blive udarbejdet i nøje samarbejde med alle interesserede erhvervs- og forbrugerorganisationer. Jeg går ud fra, at de eksperter inden for sundhedsmyndighederne, der støtter kravene om åben datostempling, også vil blive inddraget i disse forhandlinger.

Idet jeg udtaler håbet om, at denne lovgivning vil blive et led i en rationel varefordeling og derved til gavn for såvel producenter, handel og forbrugere, kan jeg udtale mit partis tilslutning til, at begge lovforslag gennemføres med den revisionsbestemmelse, der er stillet som ændringsforslag til det første lovforslag.

Anker Lau: Som jeg allerede sagde ved første behandling af dette lovforslag, er lovforslaget om dybfrosne levnedsmidler formuleret som bemyndigelser, vist de mest udprægede bemyndigelser, dette ting nogen sinde har set. Der er ikke noget inden for lovens formål, som ministeren ikke kan bestemme, og alle de spørgsmål, der ikke er ordnede efter loven, kan altså i fremtiden ordnes ved forhandling med den højtærede minister. Der er et enkelt afsnit, hvori man nærmer sig det konkrete, men selv dette er dog gjort afhængigt af, at ministeren ikke bestemmer andet. Jeg tror altså, man kan fastslå, at en mere vidtgående bemyndigelseslov end denne har vi vist ikke haft.

Når dette lovforslag alligevel kan passere forholdsvis uændret gennem folketinget, skyldes det formentlig to forhold: for det første et almindeligt ønske hos såvel forbrugere som erhverv — med en enkelt helt naturlig undtagelse — om at udvide befolkningens adgang til køb af dybfrosne kødvarer, og for det andet, at såvel den tekniske som den erhvervsmæssige udvikling på disse områder er så ung og så ny, at man faktisk ikke har nogen virkelig erfaring, man kan bygge på, hvis man ville gøre lovgivningen mere konkret. Dette gælder såvel frostgraderne og deres virkning, de dybfrosne varers behandling undervejs fra producent til forbruger, som mærkning af varer med diverse datoer, kvalitet, vægt, eller hvad der nu har været talt om.

Af disse grunde tror jeg vi kan fastslå, at når lovforslaget nu gennemføres, er det, fordi der er enighed om at betragte denne lovgivning som et forsøg med en prøvetid, og derfor bestemmes det altså, at loven skal tages op til en ny behandling i folketingssamlingen 1968-69.

Det er også min opfattelse, at der er almindelig enighed om, at det helt afgørende ved lovens praktiseren er den bekendtgørelse, der skal udarbejdes. Den må formuleres med den største forsigtighed, tagende hensyn til det praktiske livs muligheder, visende hensyn over for de virksomheder, som hidtil har arbejdet godt og lovligt, og endelig tagende det hensyn til forbrugerne, at der ikke stilles sådanne krav, som ville kunne betyde unødigt fordyrelse af de levnedsmidler, det her drejer sig om. Mit parti

lægger derfor afgørende vægt på betænkningens sidste afsnit, hvor den højtærede minister tilsiger forhandling om denne bekendtgørelse, som vil blive udarbejdet i nært samarbejde med alle interesserede organisationer, både for forbrugerne og for erhvervene, således at unødigt fordyrelse undgås.

Med disse bemærkninger kan jeg anbefale det stillede ændringsforslag, ligesom jeg kan anbefale de to lovforslag til endelig vedtagelse.

Ellen Strange Petersen: Sædvanligvis er vi i min gruppe betænkelige ved lovforslag, der indeholder vidtgående bemyndigelser til ministrene, og ingen vil kunne bestride, at lovforslaget om dybfrosne levnedsmidler er en udpræget bemyndigelseslov, som også det ærede medlem hr. Anker Lau fremhævede det. Alligevel kan jeg på min gruppes vegne anbefale, at man stemmer for lovforslaget.

Ændringsforslaget, som går ud på, at loven skal optages til revision i 1968-69, understreger dens karakter af en forsøgsordning, som man i de kommende år må underkaste nærmere overvejelser.

Vi har, som det også er blevet fremhævet, i udvalget hørt adskillige deputationer, og vi har også selv ret indgående drøftet dybfrosne varers holdbarhed i sammenligning med friske varer samt fordele og minusser ved datomærkning, men det lykkedes os ikke at komme til bunds i disse problemer. Der har været så mange uopklarede spørgsmål, at der faktisk til sidst kun syntes at være to udveje, enten at lade forslaget ligge til næste folketingssamling eller at vedtage det, som det forelå, som en bemyndigelseslov, men med krav om revision inden for et kortere åremål, og da vi var enige om det ønskelige i ikke at udskyde loven, måtte det altså blive den sidste udvej, der blev den foretrukne.

Som det fremgår af betænkningen, har ministeren lovet, at den ministerielle bekendtgørelse, der skal udsendes, vil blive udarbejdet i nært samarbejde med alle interesserede erhvervs- og forbrugerorganisationer, og at unødigt fordyrelse af varerne vil blive søgt undgået, samtidig med at den fornødne sundhedsmæssige kontrol gennemføres. Jeg tolker det således, at der ikke vil blive stillet større krav til butikssindret-

[Ellen Strange Petersen.]
ning, end hvad der er nødvendigt for en sundhedsmæssigt forsvarlig ordning.

Lovgivningen betyder en udvidelse af antallet af salgssteder for dybfrosset kød. Denne større frihed for de handlende til selv at bestemme over vareudvalget må hilses med tilfredshed. Tiden vil så vise, om det dybfrosne kød er en vare, der egner sig for større spredning; nu åbnes der i hvert tilfælde mulighed for at få det undersøgt.

Fra konservativ side anbefaler vi altså de foreliggende lovforslag.

Kirkegaard: Idet jeg henviser til den afgivne betænkning, kan jeg på mit partis vegne anbefale det ændringsforslag, som er stillet til lovforslaget om dybfrosne levnedsmidler m. v., samt de to lovforslag til endelig vedtagelse.

Iver Poulsen: Det er nu allerede fra flere sider blevet stærkt fremhævet, at det lovforslag, der her er til behandling, som lov vil blive en meget vidtgående bemyndigelse, og vidtgående bemyndigelser til ministre er de uafhængige, som vi ofte har sagt, meget imod; derfor har vi også visse betænkeligheder ved at give den højtærede indenrigsminister de bemyndigelser, som denne lov vil give ham.

Som begrundelse for lovforslaget er bl. a. fremført, at den foreslåede spredning af handelen med kød vil billiggøre varerne, og det håb er også blevet udtalt af den ærede ordfører for socialdemokratiet. Men jeg er nu bange for, at den forhåbning ikke vil blive opfyldt, for det er rigtigt, hvad slagtermesterforeningen og andre organisationer har gjort opmærksom på, at den billigste vej for kødet fra producent til forbruger er den lige vej, og det kan aldrig billiggøre kødet, at det skal transporteres rundt over forskellige melleminstanser, som tilfældet er for dybfrosne varer. At den foreslåede spredning af kødsalget i nogle tilfælde vil betyde en lettelse for husmoderen i hendes indkøb, er naturligvis rigtigt, men jeg tror, at husmoderen må være forberedt på, at hun selv kommer til at betale for denne lettelse igennem en højere varepris.

Det er forståeligt, om slagtere og viktualiehandlere ser med en vis, om ikke bekymring, så i hvert fald irritation på den foreslåede spredning af kødsalget, eftersom de har måttet underkaste sig endog meget vidtgående hygiejniske krav, som det har kostet store pengesummer at opfylde. Men personlig tror jeg nu ikke, at specialforretningernes indehavere behøver at bekymre sig særlig meget med hensyn til den spredning, for gennem forretningernes hygiejniske indretning og fremragende standard og den dygtige faglige varebehandling, der sker i disse specialforretninger, har de vundet en anerkendelse og et renommé såvel i indland som udland, som det vil blive vanskeligt at konkurrere med. Og hertil kommer endelig, at kødvarer hverken vinder i smag eller i kvalitet ved at blive dybfrosset.

Men en væsentlig anke imod lovforslaget ligger på det sundhedsmæssige, det hygiejniske område, kontrolområdet. Her bør der i hvert fald ikke foretages risikable eksperimenter, som erfaringen og saglige økonomiske forhold taler imod. I denne forbindelse vil jeg gerne gøre opmærksom på det sundhedsmæssige kontrolsystem vedrørende handel med kød og kødvarer, som er opbygget herhjemme under landbrugsministeriet gennem veterinærdirektoratet, og advare imod, at tilsynet med overholdelse af reglerne om detailbutikkernes forhandling af kød og kødvarer henlægges under indenrigsministeriet i stedet for, som det nu er, under landbrugsministeriet. Jeg kan gøre det med så meget mere vægt, som det af indenrigsministeriet nedsatte udvalg vedrørende dybfrosne levnedsmidler m. m. beklager, om den meget store sagkundskab, som findes i veterinærdirektoratet, ikke også i fremtiden skulle medvirke ved løsningen af de mange vigtige problemer, der knytter sig til detailhandelen med kød.

Forholdet er ganske kort det, at landbrugsministeriet og veterinærdirektoratets repræsentant i udvalget har ønsket at blive fritaget for det tilsyn med detailbutikkernes forhandling med kød og kødvarer, som dette ministerium og direktorat hidtil har varetaget, hvis den foreslåede spredning af kødhandelen bliver gennemført. I anledning af dette ønske udtaler et meget stort

[Iver Poulsen.]
udvalgsflertal en beklagelse, som står på side 7 i betænkningen fra det af indenrigsministeriet i 1962 nedsatte udvalg og lyder:

„Disse medlemmer ville i øvrigt beklage, om den meget store sagkundskab, der findes i veterinærdirektoratet, ikke — også i fremtiden — skulle medvirke ved løsningen af de mange vigtige og til dels meget vanskelige hygiejniske problemer, der er knyttet til detailhandelen med kød, hvad enten denne formidles gennem slagter- og viktualieforretninger eller gennem andre butikksformer.“

Den beklagelse, som det store udvalgsflertal her udtaler, er vi helt enige i, for under landbrugsministeriet er der gennem veterinærdirektoratet ved et energisk arbejde opbygget en såvel i udland som i indland højt anset veterinær sundhedskontrol, som selvfølgelig har rige og værdifulde erfaringer at bygge på, og når man nu med den foreliggende lovgivning er ved at betræde nye felter, må det forekomme helt urimeligt ikke at bygge på disse værdifulde erfaringer og udbygge det majsommeligt opbyggede kontrolapparat ved vedblivende at have tilsyn med kødhandelen, selv om den sker under nye former.

Man synes at være i færd med at kappe det sidste, men slet ikke mindst vigtige led af en kontrollkæde af fra den øvrige kæde, og det kan hverken fra et hygiejnisk eller fra et økonomisk synspunkt være hensigtsmæssigt. De eksisterende, praktiserede kontrolforanstaltninger bygger først og fremmest på dyrlægernes specielle uddannelse og er opbygget som en kæde, der begynder med det levende slagtedy, som skal undersøges umiddelbart før slagtingen, og ender, når kødet over slagterens disk går til kunden. Hvis man nu flytter tilsynet med detailhandelens kødsalg over fra landbrugsministeriet til indenrigsministeriet, vil det sige, at man skærer den eksisterende kontrollkædes sidste, men som sagt slet ikke uvigtige led bort, og at man skal i gang med at opbygge et helt nyt kontrolapparat lige fra bunden. Det vil blive både dyrt og besværligt, og der er jo her fra talerstolen i dag blevet udtalt ønske om, at man gør den kontrol, der bliver nødvendig, så billig som muligt. Jeg ved da godt, at det eksisterende veterinære kon-

trolapparat ikke kan klare opgaverne uden en vis udbygning; men dette kontrolapparat kan da, både hvad angår specielt uddannet, kvalificeret arbejdskraft, og hvad angår rige erfaringer danne et solidt grundlag til at bygge det nye op på, og det må som sagt både være det billigste og det sagligt bedst begrundede.

Da det fremgår af udvalgsbetænkningen, at udvalgets store flertal i virkeligheden deler disse betragtninger, og da jeg ved, at de også deles af betydende veterinære kredse, der har beskæftiget sig med disse spørgsmål, vil jeg tillade mig at opfordre den højtærede indenrigsminister og den højtærede landbrugsminister til at tage de her nævnte betragtninger med i de forhandlinger de to højtærede ministre imellem, som det indenrigsministerielle udvalg forudsætter i sine bemærkninger til lovudkastets § 11 angående butiktilsynet, før udvalget kan tage endelig stilling til spørgsmålet, som, så vidt jeg kan se, burde drøftes og afklares, inden de foreliggende lovforslag kommer til tredje behandling.

Indenrigsministeren (Lars P. Jensen):

Jeg vil gerne sige tak til samtlige ordførere, der har talt ved denne behandling, for de tilsagn, der er givet til lovforslagene, og tak fordi de gennemføres i den skikkelse, som det af mig nedsatte udvalg havde foreslået.

Jeg skal komme med et par enkelte kommentarer til nogle af de konkrete spørgsmål, der er fremhævet i dag. Det ærede medlem fru Lis Groes henviste til en skrivelse, der var kommet fra Industrirådet — jeg tror efter at udvalget har sluttet sit arbejde. I skrivelsen fra Industrirådet fremhæves det, at den 3-årige periode, i hvilken der ifølge bekendtgørelsens § 24 kan dispenseres; ikke er lang nok. Det vil jeg vel også nok erkende; men nu er det jo sådan, at loven skal revideres om 3 år, og så kan vi til den tid tage spørgsmålet op for at se, om det bliver nødvendigt at indføje en anden dispensationsbestemmelse.

De ærede medlemmer hr. Anker Lau og fru Ellen Strange Petersen understregede lovens karakter; det er jo rigtigt, at det er en bemyndigelseslov, og jeg kan kun sige det samme, som det ene af de ærede medlemmer sagde: det er et nyt lovgivningsråd, et nyt felt, vi bevæger os ind på, og

[Indenrigsministeren.]

derfor må det forsøgsvis gøres, som vi har gjort det, ved at give de nærmere og mere specificerede regler i en bekendtgørelse. Jeg vil gerne i den forbindelse her fra folketingets talerstol understrege det, som er sagt i betænkningen, nemlig at man, når forhandlingerne skal føres med alle de interesserede erhverv og forbrugere, vil tage de hensyn, det er nødvendigt at tage, og ikke stille større krav end nødvendigt af sundhedsmæssige grunde, så varerne ikke af den grund skal fordyres. Jeg kan altså erklære mig enig med det ærede medlem hr. Iver Poulsen, som var inde på de samme betragtninger. Jeg er i øvrigt glad for, at samtlige ordførere — uanset med hvilken varme de går med til lovgivningen — har understreget det rigtige i, at der stilles de sundhedsmæssige krav, som er nødvendige; det er det, vi er bange for ikke at gøre. Derfor kan bestemmelsen måske se lidt stram ud, når man læser lovforslaget igennem, men den har kun til formål at sikre, at sundheden ikke sættes på spil.

Jeg understreger, at det er et stort felt, vi begiver os ind på. Det ærede medlem fru Ellen Strange Petersen nævnte i den forbindelse, at der ville komme mange nye butikker til nu, som kunne forhandle disse varer, og det er rigtigt; det giver også en anelse af, hvor vanskeligt et felt vi kommer ind på. Ifølge erhvervstællingen i 1958 havde vi 5.543 slagterbutikker og viktualieforretninger, men der var 13.578 kolonialforretninger, hvortil kommer 2.132 brugsforeninger, og de kan alle sammen komme i betragtning, når der fremover skal handles med dybfrosne varer.

Det ærede medlem hr. Iver Poulsen kom ind på slagtermestrenes betragtninger, hvis jeg må bruge det udtryk. Det er jo rigtigt, at vi stiller større krav til slagternes butikker, men det er jo ikke af hensyn til de dybfrosne varer, de skal forhandle. De krav, der stilles om fiiser og alt, hvad der nu hører til, skyldes, at der handles med fersk kød og fersk flæsk; de stilles ikke af hensyn til de dybfrosne varer.

Men i forbindelse med tilsynet med det antal butikker, jeg her har nævnt, spørger det ærede medlem, om det ikke var rimeligt, at den forhandling, der herom skulle foregå mellem landbrugsministeren og mig, kunne

finde sted inden tredje behandling, for der står jo i bemærkningerne til bekendtgørelsens § 11, at dybfrostudvalget må forbeholde sig sin stilling til en sådan reform, som, inden de nødvendige ændringer af loven om indenrigs kødkontrol søges gennemført, må forudsætte en nærmere forhandling mellem landbrugsministeriet og indenrigsministeriet. Ja men det var jo en forhandling, der skulle foregå, hvis den tanke, man fra veterinærmyndighederne har givet udtryk for i bemærkningerne til § 11, skulle føres ud i livet, nemlig at vi i kontrollen med disse butikker skulle følge samme linje, som er fulgt med levnedsmidler — men lovforslaget siger noget andet. I lovforslagets § 11 er det jo udtrykkelig fastslået, at det er de veterinære myndigheder, der skal have overtilsynet med dette. Det var kun i det tilfælde, at veterinærmyndighederne skulle ud af billedet og kontrollen overgå til indenrigsministeriet, at udvalget mente, at det måtte forudsætte en forhandling mellem indenrigsministeriet og landbrugsministeriet. Men der sker altså ingen ændring i det nuværende system, som både det ærede medlem og jeg er tilfreds med.

Jeg vil gerne slutte med at takke samtlige ordførere; jeg håber, at denne lov, ført ud i livet, vil svare til de forventninger, vi har.

Iver Poulsen: Jeg vil gerne spørge den højtærede indenrigsminister, om det er rigtigt, at der ikke sker nogen ændring af det butiktilsyn, som omtales i bemærkningerne til lovudkastet, hvor det netop drøftes, om det butiktilsyn, der i dag varetages af veterinærdirektoratet under kommunalbestyrelserne, vedblivende skal bestå, også når loven om dybfrosne levnedsmidler er gennemført.

Indenrigsministeren (Lars P. Jensen): Ja.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om dybfrosne levnedsmidler m. v.

§§ 1-13 og ændringsforslaget om indsættelse af en ny paragraf som § 14 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om levnedsmidler m. m.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 122) findes i tidenden sp. 3863, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 999).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Peter Nielsen: Man har som sædvanlig i udvalget om ligningsloven drøftet en række

fradrag og skatteomlæggelser, bl. a. spørgsmålet om sambeskatning eller ej. Det er vel imidlertid efterhånden den almindelige opfattelse, at vi stedet for de evindelige ændringer i ligningsloven trænger til en egentlig skattereform, selv om man jo næppe kan blive enig om, på hvilken måde der skal reformeres. Det bliver en af de største og første opgaver, som det folketing, der vælges den 22. september, skal i gang med, og derfor er mit parti ikke stemt for nu at gå i gang med større ændringer i ligningsloven, og det ville ikke være rigtigt, om vi f. eks. nu forsøgte at finde en løsning af sambeskatningsspørgsmålet. Dette og meget andet må finde sin løsning ved den kommende skattereform. Mit parti kan derfor kun tiltræde de to ændringsforslag, som den højtærede finansminister har stillet.

Det første angår enkers skattesvarelse og tager sigte på, at de med hensyn til merindkomstfradrag og hustrufradrag ikke bliver dårligere stillet, end hvis ægtefællen havde levet. Det er et naturligt og rimeligt forslag, som jeg anbefaler.

I det oprindelige forslag var der tale om at give ministeren bemyndigelse til at forlænge et skatteråds behandlingstid. Ændringsforslag nr. 5 forlænger generelt denne tidsfrist til udgangen af november måned, således at ministeren dog for enkelte skatteråds vedkommende kan give yderligere frist. Jeg kan også anbefale dette ændringsforslag.

Mit parti kan derimod ikke tiltræde det af venstre og de konservative stillede ændringsforslag under nr. 4 om ubetinget ret til skattelempelse for nyetablerede ved landbruget. En sådan lempelse kan efter de nugældende bestemmelser gives af skatterådene efter bedømmelse af hvert enkelt tilfælde. Det må efter mit partis mening være fyldestgørende. En generel fritagelse kan ikke være rimelig, for selv om man ved nyetableringen er kommet til at foretage en ret kraftig opsparing ved afdrag på gæld, kan der alligevel være sådanne formue- og indtægtsforhold, at en skattelempelse ikke